

Въ първоначалните бѫлгарски, руски, чехски и сърбски памѣтници ние срѣщаме понѣкогашъ имената на общите славянски богове, т. е. на Перуна, на Свѣтовида, на Даждьбога, на Велеса, на Стрибога и пр.; но слѣдъ време сичкото това са заборавя, размѣсва са съ христиенските предания, и въ народната поезия тие божества са замѣняватъ съ Кралевича Марка, съ Илия Муромца, съ Стояна, съ Владимира и пр. Но сѫществува ли баремъ единъ исторически памѣтникъ, изъ когото би могле да са опознаеме както трѣба съ старо-славянската митология? — На тоя вопросъ ние ще да отговориме отрицателно. Единствените свѣдѣния, които намираме въ старите памѣтници за тая митология, сѫ размѣсени съ христиенските и съ апокрифическите предания, които сѫ заимствовани отъ другите народи, слѣдователно тие сѫ неясни, темни и не отговарятъ на нашиятъ исторически вопросъ. Такива сѫ историита за присхождението на свѣтъ отъ двѣ начала, отъ добриятъ и отъ лошавиятъ духъ, които сѫ намирале голѣмо сѫчувствие между богомилите. Така сѫщо множество вѣрования, които срѣщаме въ народните пѣсни, въ приказниците и въ нѣкои стари памѣтници, като напримѣръ, вѣровавията въ различни дивове, змѣйове и пр., сѫ са появили у славянските народи по-кжсно и не принадлежатъ на тѣхната митология. Ето защо нашите изслѣдователи, които са занимаватъ съ бѫлгарските древности, трѣба да бѫдатъ осторожни и да подважграватъ сѣки писменъ или изустенъ памѣтникъ на най-строгата критика. Ние сме твжрдо увѣрени, че ако сѫвременните писатели сѫбератъ народните пѣсни, приказници и предания, то тие